

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: Kateřina Schulmeisterová

Termín SZZ: květen 2018

Název DP: **Dovednost spolupráce u dětí předškolního věku**

Datum posudku: 5.5.2018

Vedoucího práce	Oponentský
Posuzovatel: PhDr. Jan Voda, Ph.D.	Posuzovatel:

A. Požadované náležitosti diplomové práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky (doplňt příklady):	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita diplomové práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N
Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N

Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních , aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Vyjádření k celku DP a jejímu přínosu:

Cílem diplomové práce Kateřiny Schulmeisterové, jak je uvedeno v anotaci, bylo zjistit, „jaké jsou fundamentální problémy dětí při spolupráci a jak je začít spolupráci učit.“ Výraz „fundamentální“ naznačuje, že autorka si je vědoma, že problémů bude celá řada, avšak že budou zakotveny v základních vývojových zvláštích myšlení a vnímání světa u předškolních dětí, jak už byly popsány u Piageta (centrace, egocentrismus, absolutismus) a dalšími vývojovými psychology. Autorka správně předjímá (a v teoretické části **dokládá svoji obeznamenost**), že osvojování sociálních rolí a dovedností (v daném případě spolupráce) je procesem dlouhodobým, během něhož děti překonávají primární sebestřednost a učí se efektivně kooperovat s ostatními při dosahování společného cíle.

Vyjádření k dílčím nebo specifickým záležitostem DP:

S ohledem na skutečnost, že problematika spolupráce předškolních dětí při řešení úkolové situace není v českém prostředí příliš podrobně zpracována (dosavadní autoři se více soustředili na kooperativní hru), provedla autorka vstupní mapování tohoto fenoménu prostřednictvím analýzy 27 dílčích pozorování studentek Pedagogické fakulty UK realizovaných jako seminární práce v rámci studijního předmětu Pedagogický výzkum a metodologie v roce 2016. Diplomantka sama se tohoto kurzu účastnila a na společném seminárním úkolu participovala. Na základě výsledků této analýzy (předvýzkum) **identifikovala pět základních problematických aspektů spolupráce** u dětí předškolního věku v dané úkolové situaci (s. 42-43): 1/ Neochota či neschopnost rozbít vlastní dokončenou práci, 2/ Individuální preference barev, 3/ Egocentrismus, 4/ Převzetí odpovědnosti, 5/ Ztráta motivace.

Takto vydestilovanou zkušenost podrobila diplomantka dalšímu zkoumání. V hlavní fázi výzkumu si položila tyto výzkumné otázky (s. 44): 1/ Do jaké míry jsou děti schopné spolupracovat? 2/ Co ovlivní, jestli skupina uspěje či neuspěje? 3/ Jaké týmové role ve skupinách vykrystalizují? Ústřední metodou výzkumu bylo pozorování a rozhovor s dětmi. Míru spolupráce kvantifikovala pomocí bipolární škály. V této části výzkumu diplomantka replikovala výše uvedenou seminární práci – a zde přichází velké zklamání, neboť autorka nepřichází s ničím novým ani originálním. Poznatky z předvýzkumu znovu ověřovala na **vzorku pouhých 16 dětí**, což je pro jakékoli pokusy o zobecnění závěrů nepoužitelné a tedy bezcenné. Navíc autorka opravdu pouze jen zopakovala tentýž výzkumný postup (který převzala z kurzu), aniž by sama vytvořila alternativní úkolovou situaci nebo jakkoli jinak realizovala výzkum v odlišném

kontextu. Zde musím s velkým politováním poukázat na **nedostatek autorského přínosu** a badatelské invence – **diplomantce se nepodařilo přijít s ničím novým** a posunout poznání fenoménu spolupráce dětí za hranice úkolové situace s oblékáním panáčka.

Z druhé strany je však nutno ocenit **důkladný a přehledný popis** výzkumu po jednotlivých skupinách dětí. Za hodnotné rovněž považuji, že si autorka všímá výskytu a **vlivu vůdčích osobností dětí** na úspěch celé skupiny, které popisuje jako „lídr“ a „neprobuzený lídr“. Kdyby bylo v textu věnováno těmto kategoriím více pozornosti, mohla diplomová práce Kateřiny Schulmeisterové nabýt výrazně vyšší kvality.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

1. Ilustrujte znaky centrace, egocentrismus a absolutismus (Piaget), které zmiňujete v teoretické části práce, na příkladech, které jste pozorovala v rámci Vašeho výzkumu.
2. Charakterizujte roli lídra a jeho podíl na celkovém úspěchu skupiny. Jak by si skupina vedla, kdybychom tohoto lídra vyřadili? Koho nazýváte pojmem „neprobuzený lídr“?
3. Našla jste v knize (Terry Orlick, 2006), kterou doporučujete v kap. 7, nějakou vhodnou aktivitu, která by se dala využít jako úkolová situace a nástroj pro navazující výzkum spolupráce dětí v předškolním věku (obdobně jako aktivita s oblékáním panáčka)?

Doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh hodnocení:

výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovuje
---------	-------------	-------	------------

Podpis: *Jan Voda*